

Olje- og energidepartementet
Boks 8148 Dep
0033 Oslo

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 20.01.2009
Vår ref.: 2008/217-4 440
Deres ref.: 08/03391-1
Saksbehandler: Ann Mari Vik Green, tlf. 22 57 34 19

Tildeling i forhåndsdefinerte områder (TFO)

SFTs kommentarer til ordningen

TFO- ordningen har mangler for ivaretagelse av miljøhensyn, og synes i forbindelse med utvidelser av forhåndsdefinerte områder å praktiseres i strid med det vi har oppfattet som forutsetninger for ordningen. Dette gjelder spesielt hva som kan anses som modne områder.

SFT mener at:

- **god miljøkunnskap bør være et av kriteriene for at et område skal kunne inngå i TFO-ordningen, i tillegg til geologisk kunnskap og nærhet til infrastruktur**
- **TFO ikke bør omfatte områder som er betegnet som sårbare og verdifulle**
- **vurderingen av modenhet bør inngå i høringsdokumentene**
- **ordningen må sikre at ny miljøkunnskap ivaretas, fortrinnsvis ved ny høring når utvinningstillatelse leveres tilbake**

All petroleumsvirksomhet har negativ miljøpåvirkning i større eller mindre grad og spesielt utgjør utslippene av klimagasser en stor utfordring for Norge. Som miljøvernmyndighet ser SFT noen fordeler, men også ulemper for miljøet med en ordning som har som formål å effektivisere utforskningen av modne områder på norsk sokkel og øke leteaktiviteten og videre øke levetiden til innretninger med eldre miljøteknologi.

Vi viser til brev av 17.11.08 hvor Olje- og energidepartementet (OED) inviterer oss til å komme med synspunkter på TFO-ordningen og hvordan ordningen fungerer i forhold til å oppfylle en god konsesjonspolitik der også hensynet til andre interesser og miljø ivaretas.

Ifølge St.meld. 38 (2003-2004) Om petroleumsvirksomheten er hensikten med ordningen å bidra til økt leteaktivitet ved en raskere og enklere prosess for å få tilgang på modne områder på norsk sokkel. Viktige prinsipper er at rettighetshaver har plikt til å påse at alle økonomiske ressurser i tildelte områder blir utforsket og utbygd. Videre innebærer ordningen at områdene aldri kan innskrenkes, bare utvides og at dersom en rettighetshaver leverer tilbake et område vil det umiddelbart gjøres tilgjengelig for andre aktører.

Ifølge St.meld. 38 kjennetegnes modne områder av god kjennskap til geologien, relativt godt utbygd eller planlagt utbygd infrastruktur og mindre operasjonelle utfordringer. Stortingsmeldingen sier videre at disse områdene ikke er blant de mest miljø- og fiskerifølsomme områdene på norsk sokkel.

Når det er aktuelt å utvide hva som i utgangspunktet inngår i TFO, får bla SFT dette på høring. Vi har ved flere anledninger vært kritiske til flere av de foreslåtte blokkene som inngår i utvidelsen, da de etter vårt syn ikke oppfyller de kriteriene som ligger til grunn for TFO-ordningen.

Hva menes med modne områder?

Slik TFO-ordningen praktiseres mener vi at den bidrar til å gjøre det uklart hva som menes med modne områder, både mhp kriteriet for relativt godt utbygd eller planlagt utbygd infrastruktur og at det ikke skal inkludere de mest miljø- og fiskerifølsomme områdene. Som eksempel kan vi nevne at i 2008 ble tre blokker på Møre (36/1,4,7) foreslått utlyst både i utvidelse av TFO i januar 2008 og i 20. konsesjonsrunde i april 2008, som skal omfatte de umodne områdene. I tillegg til at dette er kystnære blokker som SFT har frarådet lyst ut, gir ”dobbel utlysning” svært uklare signaler om hvordan et områdes modenhet vurderes av ressursmyndighetene.

Det er uklart for SFT hva som menes med utbygd eller planlagt utbygd infrastruktur da TFO er utvidet eller foreslått utvidet til områder langt fra eksisterende infrastruktur eller infrastruktur som for oss er kjent planlagt.

SFT ser at det kan være viktig at eksisterende infrastruktur blir best mulig utnyttet, også av miljøhensyn som for eksempel effektiv energiutnyttelse. Dette vil imidlertid i en del tilfeller kunne medføre lenger levetid for eldre innretninger med teknologi som ikke er på et ønsket BAT-nivå og hvor dette er vanskelig å forbedre.

Dersom TFO-ordningen skal videreføres etterlyser SFT en større åpenhet om den vurderingsprosessen som ligger til grunn for forslagene til utvidelse av områdene som skal omfattes av ordningen. Høringen bør inkludere dokumenterte vurderinger av områdenes modenhet.

Miljøkunnskap bør være forutsetning for vurdering av modenhet

SFT mener en vesentlig mangel ved TFO-ordningen er at god kunnskap om naturressurser ikke er et kriterium på lik linje med geologisk kunnskap for at det skal kunne inngå i TFO-ordningen. Dette påpekte SFT senest i vår uttalelse til forslag til utvidelse for TFO 2008 (vår ref. 2008/217-2, 18.01.08). Det bør være tilstrekkelig kunnskap til at det med relativt god sikkerhet kan antas at sårbare ressurser ikke vil påvirkes i betydelig grad.

TFO er i de senere år utvidet eller søkt utvidet nærmere kysten og inn i og mot sårbare og verdifulle områder. SFT er prinsipielt uenig i at det i sårbare og verdifulle områder skal stimuleres til økt leteaktivitet og rask omsetning av utvinningstillatelser, slik hensikten er med TFO. Videre mener vi at en slik utvidelse heller ikke er i tråd med intensjonene i St.meld. 38 der det beskrives at TFO ikke omfatter særlig miljø- eller fiskerifølsomme områder.

En videreføring av TFO-ordningen må etter vårt syn inkludere miljøkunnskap som kriterium og ikke inkludere sårbare og verdifulle ressurser.

Oppdatering av miljøkunnskap, vurdering av nye vilkår

Behandlingen forut for utlysning av TFO-områder tilsvarende behandlingen i de vanlige konsesjonsrundene mht høringsprosess og ivaretagelse av miljø. Den største forskjellen er at tilbakeleverte utvinningstillatelser innenfor de forhåndsdefinerte områdene automatisk går inn i neste utlysning og ikke blir gjenstand for ny høring. Dette kan derfor gi begrenset mulighet for miljømyndighetene til å foreta nye vurderinger og gi innspill til nye vilkår basert på ny kunnskap om miljøet i de aktuelle blokkene.

Konklusjon

TFO-ordningen har mangler for ivaretagelse av miljøhensyn, og synes i forbindelse med utvidelser av forhåndsdefinerte områder å praktiseres i strid med det vi har oppfattet som forutsetninger for ordningen. Dette gjelder spesielt hva som kan anses som modne områder.

Vi vil trekke fram følgende:

- god miljøkunnskap bør være et av kriteriene for at et område skal kunne kalles modent
- TFO bør ikke omfatte områder som er betegnet som sårbare og verdifulle
- vurderingen av modenhet bør inngå i høringsdokumentene
- ordningen må sikre at ny miljøkunnskap ivaretas, fortrinnsvis ved ny høring når utvinningstillatelser leveres tilbake


SFT forstår at TFO-ordningen er nyttig ut fra et mål om å få utnyttet Norges petroleumsressurser maksimalt. All petroleumsvirksomhet gir negativ miljøpåvirkning i

større eller mindre grad og spesielt utgjør utslippene av klimagasser en stor utfordring for Norge. Som miljøvernmyndighet ser SFT noen fordeler, men også ulemper for miljøet med en ordning som har som formål å effektivisere utforskningen av modne områder på norsk sokkel og øke leteaktiviteten og videre øke levetiden til innretninger med eldre miljøteknologi.

Med hilsen



Ellen Hambro
SFT-direktør



Signe Nåmdal
avdelingsdirektør

Kopi til: Miljøverndepartementet, Direktoratet for naturforvaltning, Polarinstituttet